

AWARYJNE UWALNIANIE PASAŻERÓW DŹWIGU

**INŻ.
PAWEŁ DOMERACKI**

Główny Specjalista
Koordynacji Inspekcji
Wydział Urzędzeń
Transportu Bliskiego
Departament Techniki
Urząd Dozoru Technicznego

Aspekty dotyczące awaryjnego uwalniania pasażerów kabiny dźwigu powinny być uwzględnione w instrukcji eksploatacji każdego dźwigu osobowego (tzw. windy). Stosowne instrukcje opracowane przez instalatora dźwigu opisujące procedurę awaryjnego uwalniania umieszczane są także w miejscu instalacji dźwigu, tj. w maszynie lub miejscu, gdzie znajduje się zespół napędowo-sterujący dźwigu.

Z informacji zawartych w instrukcjach powinno wynikać, jakie warunki należy spełnić, aby móc bezpiecznie przystąpić do czynności awaryjnego uwalniania. Powinna być określona minimalna liczba osób niezbędnych do przeprowadzenia tych czynności oraz wskazane środki, jakich należy użyć, aby sprowadzić kabinę na przystanek. Mogą to być środki mechaniczne lub elektryczne umożliwiające, np. zwolnienie hamulców zespołu napędowego, a także środki pozwalające na kontrolowane przemieszczenie kabiny na przystanek z wykorzystaniem siły grawitacji.

W instrukcjach powinno również zostać określone, przez kogo mogą być realizowane czynności uwalniania. Zazwyczaj wskazywane jest, że czynności te mogą być wykonywane tylko przez przeszkolony personel posiadający stosowne kwalifikacje.

Zakres szkolenia powinien obejmować zagadnienia dotyczące czynności bezpiecznego sprowadzenia kabiny dźwigu na przystanek w takich przypadkach jak awaria dźwigu czy brak zasilania elektrycznego w budynku. Tematyka szkolenia powinna być dopasowana do rodzaju/typu instalacji dźwigowej znajdującej się w danym budynku.

Instalatorzy, tworząc instrukcję eksploatacji dźwigu, w kwestiach dotyczących konserwacji, powinni uwzględnić wymagania normy PN-EN 13015 Konserwacja dźwigów i schodów ruchomych. Zasady opracowywania instrukcji konserwacji [1], która jest zharmonizowana z dyrektywą dźwigową 2014/33/UE [2].

Z punktu 6 przywołanej normy „Informacje przeznaczone dla właściciela, dotyczące uwalniania osób z dźwigów” wynika, że:

Ekspluatujący powinien wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie czynności awaryjnego uwalniania pasażerów dźwigu.

Wyznaczając osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie czynności awaryjnego uwalniania pasażerów dźwigu, ekspluatujący zobligowany jest do zapewnienia im odpowiednich szkoleń w tym zakresie.

Tematyka szkolenia powinna obejmować zagadnienia zawarte w instrukcji eksploatacji urządzenia i być poświęcona danemu dźwigowi (z uwzględnieniem miejsca instalacji).

Realizację szkolenia ekspluatujący może powierzyć osobom kompetentnym w zakresie znajomości budowy i funkcjonowania dźwigu.

Spełniając powyższe wymagania, ekspluatujący może dopuścić przeszkoloną osobę/osoby do awaryjnego uwalniania pasażerów dźwigu.

Należy zwrócić uwagę, że nie ma żadnych wymogów prawnych, aby osoby wykonujące czynności awaryjnego uwalniania pasażerów dźwigu dodatkowo posiadały zaświadczenia kwalifikacyjne w zakresie obsługi/konserwacji dźwigu wydane przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego.

W budynkach mieszkalnych kwestie związane z awaryjnym uwalnianiem pasażerów dźwigu są najczęściej przedmiotem umowy pomiędzy ekspluatującym a firmą świadczącą czynności konserwacyjne dźwigu, a tym samym sędowane są na konserwatorów posiadających zaświadczenia kwalifikacyjne wydane przez UDT, zatrudnionych w danej firmie.

W budynkach takich jak obiekty biurowe, galerie handlowe, zakłady przemysłowe itp., gdzie w obrębie budynku znajdują się służby techniczne zajmujące się jego utrzymaniem, najczęściej wśród personelu znajdują się osoby przeszkolone, które są odpowiedzialne za awaryjne uwalnianie pasażerów dźwigu.

Reasumując, niezależnie od tego, który scenariusz z wyżej zaprezentowanych zostanie przyjęty, to ekspluatujący (właściciel dźwigu) jest odpowiedzialny za to, aby zapewnić odpowiedni personel, który w sytuacji awaryjnej przeprowadzi czynności uwalniania pasażerów z kabiny danego dźwigu.

Jeżeli jesteś pasażerem windy, która zatrzymała się pomiędzy piętrami zastosuj się do poniższych zasad:

Zachowaj spokój – w kabinie jesteś bezpieczny.

Naciśnij przycisk alarmu („żółty dzwonek”) i przytrzymaj ok. 3 sekundy, aby połączyć się z „pogotowiem dźwigowym” – nawet jeżeli nie ma prądu, łączność ze służbami ratunkowymi musi być zachowana.

Po nawiązaniu połączenia, **przełącz informację**, co się stało i stosuj się do zaleceń dyspozytora.

Nigdy nie próbuj otwierać drzwi ani opuszczać kabiny na własną rękę!

Po przybyciu „pogotowia dźwigowego” **stosuj się do zaleceń** osób prowadzących czynności uwalniania.

Literatura:

1. Norma PN-EN 13015+A1:2008. Konserwacja dźwigów i schodów ruchomych – Zasady opracowywania instrukcji konserwacji.
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/33/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich dotyczących dźwigów i elementów bezpieczeństwa do dźwigów, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=celex:32014L0033> [dostęp: 03.2026].